

Stadsbyggnadskontoret
Maria Sahlstrand

Angående Bondeson Större, Södermalm. Synpunkter på markanvisning för det obebyggda berget.

Med anledning av markanvisning för bebyggelse av ett nytt bostadshus på den del inom kvarteret Bondeson Större som består av en obebyggd tomt belägen på berget vill Stadsmuseet framföra följande.

Riksintresse

Riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården preciseras i ett antal värdekärnor som beskriver stadens bebyggelseutveckling och företeelser som är särskilt betydelsefulla för möjligheten att förstå, uppleva och avläsa ett specifikt historiskt skede eller en företeelse i staden. Den aktuella fastigheten ingår tillsammans med hela kvarteret Bondeson större och Vitabergsparken med bebyggelse i en värdekärna. Den småskaliga bebyggelsen inom värdekärnan beskriver byggnadsskick och levnadsförhållandena för de allra fattigaste i Stockholm i äldre tider. Värdekärnan är utpekad i ÖP samt markerad på Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta.

Kulturresevat utpekad av Staden.

Stockholms stad har sedan länge arbetat för att bevara bland annat Vita Bergen dit kvarteret Bondeson större hör. Redan 1913 motionerade Anna Lindhagen om bevarande av den enkla bebyggelsen. Valet av s.k. asylområden som senare kallades kulturresevat gjordes i samarbete med Per Hallman vice stadsarkitekt och senare stadsplanechef. I gällande plan är området som markanvisats parkmark.

Topografin

Södermalm har en karaktäristisk topografi med stora höjdskillnader. Dessa har ofta hanterats genom att gatorna sprängts fram genom berget vilket skapat bergsskärningar som nu utgör ett påtagligt inslag i Södermalms stadsbild. Genom att

behålla dessa bergsskärningar skapas en förståelse för den ursprungliga topografin. På den aktuella platsen bidrar bergsskärningarna på ömse sidor om Renstiernas Gata dessutom till att beskriva sambandet mellan bebyggelsen i Vitabergsparken och ner mot Nytorget.

Risker med nybebyggelse på berget

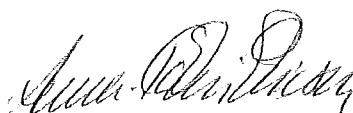
Bortsprängning av berg medför risker för den befintliga synnerligen kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen markerad med blått på Stadsmuseets kulturhistoriska karta.

Nybebyggelse skulle påverka närmiljön och den småskaliga och skyddade (Q i stadsplan) bebyggelsen på ett påtagligt och negativt sätt.

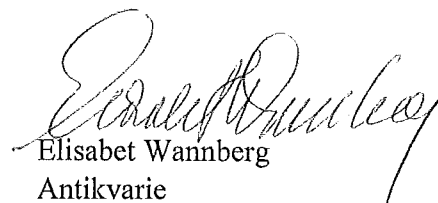
Vyer/siktlinjer mellan Nytorget och Vitabergsparken/kyrkan tas bort.

Sambandet mellan den äldre småskaliga bebyggelsen inom kulturreseptatet och värdekärnan blir otydligt och försvagas markant.

Förståelsen för den ursprungliga topografin minskar markant och den för Södermalm så karaktäristiska stadsbilden med bergsskärningar förvanskas.

Anna-Karin Ericson
Chef kulturmiljöenheten

Elisabet Wannberg
Antikvarie
kulturmiljöenheten